

Izveštaj o radu Hrvatskog pravnog centra od 1.1. do 31.12.2025. godine

Sadržaj

Uvodno

Pregled rada po projektima/aktivnostima

1. Aktivnosti i projekti u sustavu azila i migracija

1.1. Projekti i suradnje u sustavu azila i migracija

- a) Pristup teritoriju Republike Hrvatske – pravna podrška i podizanje kapaciteta
- b) Pravno savjetovanje u postupku odobrenja međunarodne zaštite
- c) Provedba programa za jačanje kapaciteta za spremnost na krizne situacije
- d) Sporazum o suradnji Grada Zagreba i Hrvatskog pravnog centra s ciljem jačanja kompetencija službenika/ca gradske uprave u području integracije
- e) Sporazum o suradnji Médecins du Monde ASBL - Dokters Van De Wereld VZW i i Hrvatskog pravnog centra
- f) Sporazum o suradnji Centra za nestalu i zlostavljanju djecu i Hrvatskog pravnog centra

1.2. Druge aktivnosti u području azila i migracija

- a) Stručni forum za unapređenje sustava azila, migracija i integracije (preformulirati nekako da odražava prijelaz u ideju migracijskog centra)
- b) Platforma CALN
- c) Sudjelovanje u postupku javnog savjetovanja

1.3. Sudjelovanje u različitim koordinacijama, mrežama i radnim skupinama

- a) Savjetodavni forum Europske agencije za azil (EUAA)
- b) Sudjelovanje u Europskoj migracijskoj mreži (EMN)
- c) Suradnja s Europskim vijećem za izbjeglice i prognanike (ECRE) i ELENA mreža
- d) Sudjelovanje u Koordinaciji za integraciju CMS-a
- e) Sudjelovanje u Koordinacijskoj skupini za rodno uvjetovano nasilje
- f) Aplikacija MINILA
- g) Liste pružatelja besplatne pravne pomoći

1.4. Pravna pomoć i informacije za strane radnike

2. Pravno savjetovanje HPC-a: pružanje besplatne pravne pomoći
3. Suncokret-program podrške za maligno oboljele osobe
4. Krugovi podrške za starije osobe
5. Mladi o novoj europskoj agendi
6. Ostalo
7. Aktivnosti usmjerene na razvoj i održivost organizacije

Uvodno

U 2025. godini sve ugovorne obveze Hrvatskog pravnog centra u potpunosti su ispunjene te su svi projekti i aktivnosti provedeni u skladu s planovima, a brojni pokazatelji su ostvareni i iznad planiranih.

Kroz godinu HPC je djelovao s ponešto smanjenim kadrovskim kapacitetom zbog odlaska na roditeljski dopust dvije pravnice te prekida ugovora o radu s jednom zaposlenicom zbog nedostatnog projektnog financiranja. No, preraspodjelom poslova između ostalih zaposlenih, nastavkom suradnje s dvoje odvjetnika (bivšim zaposlenicima HPC-a) i drugim članovima HPC-a kao vanjskim suradnicima te angažiranjem studenata na studentske ugovore, djelovanje HPC-a nije niti u jednom trenutku dovedeno u pitanje.

Izazov u radu HPC-a svakako je predstavljao i pritisak potrebe osiguravanja financijske održivosti jer je u 2025. odbijeno nekoliko prijedloga projekata koji su, iako s visokim ocjenama kvalitete prijedloga, odbijeni zbog izuzetno velike konkurencije organizacija civilnog društva na razini cijele EU. U takvoj situaciji, izazov je bio održati naše djelovanje balansirano u sva četiri strateška programa.

HPC je nastavio intenzivan rad na povećanju svoje vidljivosti i jačanja mjesta u pravnoj i *policy* zajednici, kao i među organizacijama civilnog društva te s institucijama lokalne zajednice. Nastavljene su redovite objave na blogu „Pravne teme“, sudjelovali smo na nekoliko važnih javnih e-savjetovanja te je ojačana suradnja, između ostalog, s Gradom Zagrebom i UNICEF-om.

HPC je pružio pravnu pomoć i potporu velikom broju korisnika, hrvatskih građana i stranaca, pripadnicima ranjivih skupina te izradio različite korisne, često multimedijalne i višejezične informativne materijale za različite ugrožene skupine. Strani radnici zasigurno predstavljaju skupinu korisnika koja je najviše rasla u odnosu na prethodne godine. Iako je u cijeloj 2025. godini HPC nominalno imao predviđena sredstva za savjetovanje 10 stranih radnika, savjetovano je njih ukupno 256.

Također, razvijeni su određeni strateški dokumenti koji će činiti temelj za nastavak razvoja i održivosti HPC-a u idućim godinama.

Sljedi opis rada po pojedinim projektima/aktivnostima:

1.1. Projekti i suradnje u sustavu azila i migracija

a) Pristup teritoriju i sustavu azila u Hrvatskoj – pravna podrška i podizanje kapaciteta

Projekt financira UNHCR.

Od početka godine provedene su sljedeće aktivnosti i ostvareni sljedeći rezultati :

- u okviru aktivnosti inicijalne pravne pomoći HPC je kontaktiralo ukupno 606 osoba, potencijalnih tražitelja međunarodne zaštite, od čega većina putem hotline linije; od ranjivih skupina HPC-u se za pomoć najčešće obraćaju obitelji s djecom te bolesne osobe;
- pružana je pravna pomoć tražiteljima međunarodne zaštite (do početka provedbe projekta *Pravno savjetovanje u postupku odobrenja međunarodne zaštite* financiranog iz AMIF fonda), azilantima, strancima pod supsidijarnom zaštitom i osobama pod privremenom zaštitom, ukupno 248 osoba. Od toga je 102 tražitelja međunarodne zaštite (od kojih 20 u

sklopu aktivnosti koja je provedena u Razvojnoj Agenciji MRAV u Kutini namijenjena tražitelja smještenim u Prihvatištu za tražitelje međunarodne zaštite u Kutini), 57 potencijalnih tražitelja međunarodne ili privremene zaštite koji su se nalazili u/izvan zemlje svog podrijetla, 37 osoba s odobrenim statusom međunarodne zaštite (36 osoba s odobrenim azilom i 1 osoba s odobrenim statusom supsidijarne zaštite) te 52 osobe s odobrenim statusom privremene zaštite. Pravna pomoć pružana je putem telefona, e-maila, u uredu HPC-a te jedno mjesečno u prostorijama Razvojne Agencije MRAV kako je ranije navedeno; dodatno u veljači je održano online predavanje za osobe raseljene iz Ukrajine u suradnji s udrugom MI na temu prava i obveza osoba s odobrenim statusom privremene zaštite, a na kraju info sesije pravnice HPC-a odgovarale su na pravne upite sudionika;

- pružena je pravna pomoć i 23 osobe koje su HPC kontaktirale iz detencije (Prihvatni centar za strance Ježevo, Tranzitno-prihvatni centar Trilj i Tranzitno-prihvatni centar Tovarnik);
- asistirano je pravnom i praktičnom pomoći te komunikacijom s nadležnim tijelima u postupku spajanja obitelji za 5 osoba pod međunarodnom zaštitom;
- pravnica HPC-a nastavila je zastupanje jedne tražiteljice međunarodne zaštite, koja je punomoć potpisala 2024. godine ali je postupak i dalje u tijeku;
- Za cijelo vrijeme trajanja projekta, dvije pravnice HPC-a su u sklopu aktivnosti podrške i jačanja kapaciteta za djelatnike Grada Zagreba, dva puta tjedno održavala dežurstva u One-Stop Shopu (Centru dobrodošlice) te izravno radile s korisnicima, pružajući individualne pravne savjete te informacije o njihovim pravima, obvezama i proceduralnim pitanjima.

Analize, izvještaji, edukacije

- pripremljene su dvije analize aktivnosti pružanja inicijalne pravne pomoći potencijalnim tražiteljima međunarodne zaštite koje služe kao alat za praćenje pristupa postupku azila (godišnja za 2024. godinu i polugodišnja za razdoblje od 1. siječnja do 30. lipnja 2025.);
- godišnji Nacionalni izvještaj o hrvatskom sustavu azila za 2024. godinu pripremljen je na engleskom jeziku. Izvještaj je predstavljen zajednički s UNHCR-om relevantnim dionicima tijekom druge Koordinacije za azil (v. niže) te je široko distribuiran, uz objavu na web stranici HPC-a (<https://www.hpc.hr/2025/05/28/nacionalni-izvjestaj-o-sustavu-azila-za-2024-godinu/>);
- pripremljena analiza zahtjeva za međunarodnu zaštitu za prvo tromjesečje 2025. (zahtjevi za ostala razdoblja nisu zaprimljeni od strane UNHCR-a);
- praćene su sudske odluke o detenciji tražitelja međunarodne zaštite;
- praćene su sudske odluke, pogotovo Visokog upravnog i Ustavnog suda RH
- održane su dvije edukacije za jačanje kapaciteta službenika granične policije na temu „Pristup sustavu međunarodne zaštite i zaštita ranjivih skupina“ u Zagrebu, na Policijskoj akademiji (24. travnja i 4. lipnja). Ukupno je na edukacijama sudjelovalo 30 sudionika;
- organiziran je seminar za suce upravnih sudova i Visokog upravnog suda te službenike MUP-a 11. studenoga na temu *Novi Pakt o migracijama i azilu i aktualnosti u sudskoj praksi*, u

prostorijama Pravosudne akademije. Na seminaru su održana četiri predavanja te je na seminaru sudjelovalo ukupno 16 sudionika (9 sudaca i 7 službenika MUP-a);

- održana su sljedeća predavanja za studente:
 - 7. siječnja za studente Pravnog fakulteta u Zagrebu u okviru kolegija Obiteljsko pravo, sudjelovalo je ukupno 16 studenata;
 - 14. siječnja za studente Fakulteta političkih znanosti u Zagrebu u okviru kolegija Mediji i različitost, sudjelovalo je ukupno 12 studenata;
 - 15. svibnja za studente 4. godine Pravnog fakulteta u Zagrebu u okviru kolegija Upravno procesno pravo, sudjelovalo je ukupno 9 studenata
- organizirana su i održana su tri sastanka Koordinacije za azil:
 - 26. ožujka na temu „Dublinski postupak, “, a prisustvovalo je 26 sudionika;
 - 27. svibnja na temu „Predstavljanje Nacionalnog izvješća o hrvatskom sustavu azila 2024. i aktivnosti Ministarstva unutarnjih poslova u kontekstu provedbe Pakta o migracijama i azilu“, a prisustvovalo je 47 sudionika
 - 20. studenoga na temu „Zaštita djece bez pratnje iz recentne prakse aktera u sustavu azila“, a prisustvovalo je 28 sudionika
- Svjetski dana izbjeglica, HPC je obilježio provođenjem tri aktivnosti. Održana je panel rasprava o sustavu međunarodne i privremene zaštite, s naglaskom na trendove i izazove, namijenjena predstavnicima organizacija civilnog društva, stručnjacima i zaposlenicima javnih službi. Druga panel rasprava na istu temu održana je za studente Pravnog fakulteta u Zagrebu, s posebnim naglaskom na studente uključene u Grupnu za pomoć tražiteljima azila i strancima u okviru Pravne klinike. Kao treća aktivnost, provedena je kampanja na društvenim mrežama Facebook, Instagram i LinkedIn, s ciljem informiranja javnosti o pitanjima vezanim uz izbjeglice te suzbijanja stereotipa;
- pravnice HPC-a sudjelovale su na raznim sastancima, konferencijama, obukama i edukacijama vezanim uz područje azila i migracije.

b) Pravno savjetovanje u postupku odobrenja međunarodne zaštite

U listopadu 2025. godine započela je provedba projekta „Pravno savjetovanje u postupku odobrenja međunarodne zaštite“ financiranog iz Fonda Europske unije za azil, migracije i integraciju (AMIF).

Projekt je usmjeren na pružanje pravnog savjetovanja tražiteljima međunarodne zaštite te posebnim skrbnicima i skrbnicima djece bez pratnje – tražitelja.

Projektne aktivnosti uključuju:

- Izradu i tiskanje informativnog materijala o načinima i uvjetima ostvarivanja prava na pravno savjetovanje;
- Pružanje informacija o pravima, obvezama te važnosti pojedinih radnji u postupku odobrenja međunarodne zaštite na grupnim savjetovanjima;

- Pružanja općih pravnih informacija vezano za postupak odobrenja međunarodne zaštite, postupak utvrđivanja odgovorne države članice i granične azilne procedure;
- Pružanja pravnih informacija o pravu na rad i pravu na besplatnu pravnu pomoć;
- Pružanje pravnih i postupovnih informacija o odobrenju međunarodne zaštite vezano za konkretni zahtjev;
- Pružanje obavijesti u kojoj je fazi podneseni zahtjev za odobrenje međunarodne zaštite;
- Pojašnjavanja razloga zbog kojih je zahtjev odbijen te mogućnostima korištenja pravnog lijeka;
- Predstavljanje projekta u Prihvatilištu za tražitelje međunarodne zaštite u Zagrebu i Kutini te na lokacijama za provedbu granične azilne procedure (jednom godišnje na svakoj od navedenih lokacija);

Projektom je predviđeno savjetovanje do 6000 tražitelja međunarodne zaštite i do 100 posebnih skrbnika i skrbnika. Također, u sklopu projekta održavaju se dežurstva dva puta tjedno u Prihvatilištu za tražitelje međunarodne zaštite u Zagrebu (ponedjeljkom u terminu od 10.00 do 13.00 sati i srijedom od 13.00 do 16.00 sati), jednom tjedno u Prihvatilištu u Kutini (utorkom od 09.30 do 12.30 sati) a po potrebi u Prihvatnom centru za strance, u ustanovama u kojima su smješteni maloljetnici bez pratnje, ustanovama socijalne skrbi te na lokacijama za provedbu granične azilne procedure sukladno novom Paktu o migracijama i azilu. Pravnice HPC-a započele su s provođenjem dežurstava 15. prosinca te je u 2025. održano ukupno 9 dežurstava i savjetovano 11 osoba.

U sklopu projekta izrađeni su informativni materijali s informacijama vezanim za provođenje projekta i terminima pravnih savjetovanja te kontakt informacijama, koji su diseminirani po prihvatilištima i prevedeni na deset jezika (arapski, bengalski, engleski, farski, francuski, nepalski, ruski, španjolski, turski i urdu). Nadalje, u prosincu 2025 godine raspisan je javni poziv za prevoditelje za ranije spomenute jezike te su zaprimljene prijave za sve navedene jezike.

Prvi koordinacijski sastanak vezano za provedbu projekta s Ministarstvom unutarnjih poslova održan je 3. prosinca.

c) Provedba programa za jačanje kapaciteta za spremnost na krizne situacije

U okviru „Program za jačanje kapaciteta za spremnost na krizne situacije“, koji financijski podupire Fond Ujedinjenih naroda za djecu (UNICEF) potpisana su dva ugovora za dva programska pravca *Emergency preparedness – partner capacity strengthening* (u trajanju od 27. Svibnja 2025. do 28. veljače 2026.) i *Emergency contingency partnership* (za razbolje od 3. lipnja 2025. do 31. prosinca 2027.).

U sklopu prvog programskog pravca *Emergency preparedness – partner capacity strengthening* provedene su sljedeće aktivnosti:

- Izrađen je protokol za postupanje u kriznim situacijama s pripadajućim aneksima;
- Izrađeni su informativni materijali za djecu koji pokrivaju teme ljudskih prava, prava djece, sustav azila i pristup ostalim oblicima podrške. Izrađen je animirani video materijal, letci i audio snimke te su svi materijali dostupni na hrvatskom i engleskom jeziku;
- Tri pravnice HPC sudjelovale su na treningu u organizaciji UNICEF-a na temu *Spremnost za odgovor u kriznim situacijama* koji je održan 11. i 12. lipnja 2025. U sklopu treninga jedna pravica HPC-a održala je predavanje na temu sustava azila i migracija.

- Razvijene su smjernice i strategije za medijsko komuniciranje te obrazac za suglasnost za korištenje fotografija, videozapisa i/ili osobnih priča

Tek u slučaju nastanka krizne situacije do kraja 2027. godine aktivirat će se drugi programski pravac *Emergency contingency partnership*. Njegova aktivacija predviđena je isključivo kao mehanizam odgovora na izvanredne okolnosti, a u tom slučaju koristit će se prethodno razvijeni materijali, alati i procedure izrađeni u okviru programa, kako bi se osigurao pravodoban, koordiniran i učinkovit odgovor na krizu.

d) Sporazum o suradnji Grada Zagreba i HPC-a s ciljem jačanja kompetencija službenika/ca gradske uprave u području integracije

Na temelju sporazuma o suradnji kojeg su Grad Zagreb i HPC sklopili u 2024. s ciljem jačanja kompetencija službenika/ca gradske uprave u području integracije, a radi poboljšanja pružanja usluga, 25. ožujka 2025. pravnicu HPC održala je radionicu „*Od bijega iz zemlje podrijetla do ponovnog spajanja s obitelji*“. Na radionici su predstavljeni temeljni pojmovi vezani uz sustav međunarodne zaštite i migracija, postupak odobrenja međunarodne zaštite, kao i prava tražitelja međunarodne zaštite i osoba pod međunarodnom zaštitom. Glavna tema radionice bila je postupak spajanja izbjegličkih obitelji, u okviru koje su obrađeni uvjeti, faze postupka, kao i izazovi koji se u tom postupku pojavljuju.

e) Sporazum o suradnji Médecins du Monde ASBL - Dokters Van De Wereld VZW (Mdm) i i HPC-a

HPC je u 2025. sklopio sporazum o suradnji s MDM-om kojim se HPC obvezao pružiti podršku Mdm –u u postizanju ciljeva projekta koji je MDM provodio u suradnji i uz financijsku podršku UNICEF-a. U okviru suradnje na temelju analize i komparativnog pregleda relevantnog nacionalnog, međunarodnog i EU zakonodavstva povezanog s pristupom zdravstvenoj skrbi i zaštitom tražitelja međunarodne zaštite i ranjivih skupina migranata, pravnicu HPC-a sudjelovala je kao koautor izvješća s preporukama za unaprjeđenje Pravidnika o standardima zdravstvene zaštite tražitelja međunarodne zaštite i stranca pod privremenom zaštitom. Također, u okviru suradnje razvijen je plan i sadržaj edukacije te je 14. studenoga pravnicu HPC-a održala predavanje „Pravni okvir za osobe u migracijama s naglaskom na pravo na zdravlje“ namijenjenog zaposlenicima Mdm-a i MUP-a RH koji rade s osobama u migracijskim situacijama, s ciljem jačanja kapaciteta za prepoznavanje ranjivosti i pružanje adekvatne podrške

f) Sporazum o suradnji Centra za nestalu i zlostavljanju djecu i HPC-a

U 2025. godini HPC je sklopio sporazum o suradnji s Centrom za nestalu i zlostavljanu djecu (CNZD), a vezano za edukaciju stručnjaka iz sustava socijalne skrbi koji izravno rade s djecom bez pratnje.

Suradnja je ostvarena u okviru projekta *Pathway to Empowerment: Strengthening the services for children on the move*, u sklopu krovnog programa „Podrška djeci i obitelji u migracijama u procesu zaštite i integracije u Hrvatskoj“, financiranog sredstvima Državnog tajništva za migracije Švicarske Konfederacije te podržanog od strane Ministarstva rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike: Projekt je CNZD provodio u suradnji s UNICEF-om.

U okviru navedene suradnje pravnicu HPC-a sudjelovala je u razvoju sadržaja edukacije te je 12. studenoga održala je predavanje na temu „Pravni okvir za zaštitu maloljetnika bez pratnje“.

1.2 Druge aktivnosti u području azila i migracija

a) Stručni forum za unapređenje sustava azila, migracija i integracije

Stručni forum je interdisciplinarna grupa stručnjaka različitih profila, čije je osnivanje potaknuo HPC krajem 2023./početkom 2024. s ciljem uspostave strukturiranog dijaloga između stručnjaka, državnih tijela, organizacija civilnog društva, te drugih aktera u području azila i migracija, a radi reagiranja na oblikovanje javnih politika te zakonodavne prijedloge u području azila i migracija. U 2024. pripremljen je nacrt opisa djelovanja (*terms of reference*) kojim se detaljnije utvrđuju ciljevi i svrha, sastav i koordinacija, te odgovornosti Stručnog foruma, ali i način održavanja sastanaka i glasovanje članova.

b) Platforma CALN – Croatian Asylum Lawyers Network

Tijekom 2025. više je OCD-a aktivnih u području azila i migracija izrazilo interes za većoj aktivnosti na platformi CALN – *Croatian Asylum Lawyers Network* koju koordinira HPC. Odvjetnici i pravnici iz tih organizacija istaknuli su platformu kao prijeko potrebni alat za razmjenu iskustava, znanja, diskusiju i pronalaženje odgovora za zakučaste pravne situacije s kojima se susreću u praksi. U 2025. nije bilo značajnije aktivnosti na platformi CALN zbog smanjenih personalnih kapaciteta u HPC-u, no HPC planira njezinu revitalizaciju u 2026. godini.

c) Sudjelovanje u postupku javnog savjetovanja

Tijekom 2025. godine HPC je sudjelovao u 4 postupka javnih savjetovanja putem platforme e savjetovanja: u kolovozu vezano za Prijedlog plana upravljanja migracijama i azilom Republike Hrvatske za razdoblje do 2030. godine, a u prosincu vezano za izmjene i dopune Zakona o međunarodnoj i privremenoj zaštiti- Zakona o strancima te Pravilnika o boravku državljanima trećih zemalja u RH.

1.3 Sudjelovanje u različitim koordinacijama, mrežama i radnim skupinama

a) Savjetodavni forum Agencije Europske unije za izbjeglice

- 20. ožujka - online sastanak Radne skupine za sponzorstvo zajednice u organizaciji EUAA;
- 18. lipnja – 1st EUAA State of Asylum Conference na Malti;
- 2. i 3. listopada - sudjelovanje na edukaciji o pravnoj pomoći i razmjeni informacija u kontekstu Pakta o migracijama i azilu, usmjerenoj na unapređenje pristupa pravima i kvalitete pravne pomoći u postupcima azila u organizaciji EUAA u Rimu;
- 15. i 16. listopada - sudjelovanje na plenarnoj sjednici Savjetodavnog foruma EUAA-e i sastanku Podskupine za ranjive osobe na Malti;
- 24. studenoga - održan sastanak s predstavnicima EUAA na temu sustava azila i migracija u Hrvatskoj

b) Sudjelovanje u Europskoj migracijskoj mreži (*European Migration Network – EMN*)

Redovna komunikacija, sudjelovanje na sastancima i dostava podataka nacionalnoj kontakt točki EMN-a (EMN NCP Hrvatska) o aktivnostima HPC-a u području azila i migracija za objavu u njihovom biltenu.

Sudjelovanje na sastancima Nacionalne migracijske mreže 31. siječnja i 17. prosinca. U rad mreže su uključeni razni dionici (državna tijela, nevladine organizacije, znanstvene institucije) čiji djelokrug rada obuhvaća problematiku migracija i azila te je povezivanje kroz rad mreže prilika za razvijanje daljnje suradnje i razmjenu podataka i iskustva iz prakse.

c) Suradnja s Europskim vijećem za izbjeglice i prognanike (ECRE) i ELENA mreža

HPC je u travnju potpisao otvoreno pismo čije je potpisivanje koordiniralo ECRE, a kojim više od 100 organizacija civilnog društva poziva donatore na povećanje financijske podrške organizacijama koje djeluju u području azila i migracija u Europi. U pismu se upozorava na smanjenje financiranja u trenutku kada raste broj raseljenih osoba te na rizike koje takav trend predstavlja za rad organizacija koje pružaju podršku izbjeglicama i tražiteljima međunarodne zaštite, kao i za funkcioniranje sustava azila, prihvata i integracije. Pismo također sadrži preporuke upućene Europskoj komisiji, državama članicama EU-a i privatnim donatorima s ciljem osiguravanja financijske održivosti organizacija civilnog društva i zaštite temeljnih prava osoba koje traže međunarodnu zaštitu.

Pravnica HPC-a sudjelovala je 24. studenoga na online izvanrednoj Općoj skupštini Europskog Vijeća za izbjeglice i prognanike (ECRE). Razlog za održavanje izvanredne opće skupštine bio je izbor novog regionalnog predstavnika za regiju jugoistočne Europe, koji će biti predstavnik u Upravnom odboru ECRE-a.

HPC sudjeluje i u radu tzv. ELENA mreže (European Legal Network on Asylum) čiji rad koordinira ECRE. ELENA mreža je forum pravnih stručnjaka čiji je cilj promicanje najviših standarda zaštite ljudskih prava u postupanju prema izbjeglicama, tražiteljima međunarodne zaštite i drugim osobama kojima je potrebna međunarodna zaštita. Pravnica HPC-a ujedno je i koordinatorica ELENA mreže za Hrvatsku. U okviru mreže tijekom 2025. redovito su na europskoj razini razmjenjivane informacije vezano za sustav azila i migracija.

U trećem kvartalu 2025. pripremljen je AIDA (*Asylum Information Database*) izvještaj o sustavu međunarodne i privremene zaštite u Republici Hrvatskoj za 2024. godinu. Izvještaj je pripremila pravnica HPC-a koja je ekspert za Hrvatsku, uz potporu drugih pravnica HPC-a. ECRE je u kolovozu 2025. na mrežnim stranicama objavio izvještaj: chrome-extension://kdpelmjpfajppnhbloffcjpeomlnpah/https://asylumineurope.org/wp-content/uploads/2024/07/AIDA-HR_2023-Update.pdf, kao i aneks izvještaju, također pripremljen od strane HPC-a, vezan uz privremenu zaštitu: chrome-extension://kdpelmjpfajppnhbloffcjpeomlnpah/https://asylumineurope.org/wp-content/uploads/2025/08/AIDA-HR_Temporary-Protection_2024.pdf

AIDA *Experts Meeting* održan je 12. - 13. studenoga u Madridu, a na njemu je sudjelovala pravnica HPC-a.

Suradnja na izradi izvještaja o sustavu azila i privremene zaštite (AIDA report) nastavljena je kroz ugovor potpisan za razdoblje kolovoz 2024 – srpanj 2026.

d) Sudjelovanje u Koordinaciji za integraciju CMS-a

Sastanci su održani 21. siječnja, 5. veljače, 15. travnja, 10. studenoga, a 26. ožujka organizacije okupljene u okviru Koordinacije za integraciju, uključujući i HPC, održale su sastanak sa službenicima MUP-a u prostorijama Ravnateljstva MUP-a.

e) Sudjelovanje u Koordinacijskoj skupini za spolno i rodno uvjetovano nasilje

Sastanci su održani 24. lipnja i 12. prosinca. Drugi sastanak koordinacije održan je u prostorijama Prihvatilišta za tražitelje međunarodne zaštite u Kutini.

f) Aplikacija MINILA

24. rujna održan je sastanak s predstavnikom organizacije Missing Children Europe vezano uz nastavak suradnje započete 2021. godine na projektu Miniila – aplikaciji namijenjenoj djeci i mladima, za koju je HPC nacionalni koordinator za Hrvatsku. Tema sastanka bila je mogućnost nastavka suradnje i održavanja sustava aplikacije kroz ažuriranje informacija o organizacijama čiji su podaci navedeni u aplikaciji.

g) Liste pružatelja besplatne pravne pomoći u postupku povratka državljana trećih zemalja pred Upravnim sudom u Zagrebu i Liste pružatelja besplatne pravne pomoći u postupku odobrenja međunarodne zaštite

Dvije pravnice HPC-a (diplomirane pravnice s položenim državnim ispitom i pravne savjetnice HPC-a) uvrštene su na Listu pružatelja besplatne pravne pomoći u postupku povratka državljana trećih zemalja pred Upravnim sudom u Zagrebu.

Ministarstvo unutarnjih poslova u studenom 2025. godine raspisalo je javni poziv za prijavu kandidata na listu pružatelja besplatne pravne pomoći u postupku odobrenja međunarodne zaštite te su na listu ispred HPC- prijavljene četiri pravnice s položenim državnim ispitom, čije su prijave prihvaćene te su uvrštene na listu.

1.4. Pravna pomoć i informacije za strane radnike

U razdoblju od 1. siječnja do 30. travnja 2025. godine proveden je projekt „Pravna pomoć i informacije za strane radnike“, financiran sredstvima Grad Zagreb. Cilj projekta bio je unaprijediti informiranost i pravnu sigurnost stranih radnika kroz pružanje dostupnih, razumljivih i jezično prilagođenih informacija o njihovim pravima i mogućnostima ostvarivanja zaštite u Republici Hrvatskoj.

U okviru projekta provedene su sljedeće aktivnosti:

- Izrađena su dva informativna video materijala s titlovima na engleskom, bengalskom, hindskom, nepalskom i filipinskom jeziku. Video materijali obrađuju teme prava iz područja zdravstvenog sustava, radnog prava te postupaka spajanja obitelji, s ciljem da se korisnicima na jasan i pristupačan način približe ključne informacije važne za njihov boravak i rad u Hrvatskoj.
- Dodatno je izrađen Registar korisnih kontakata u Gradu Zagrebu, koji sadrži kontakt informacije relevantnih institucija, organizacija i službi koje mogu biti važne za strane radnike. Također je pripremljena baza često postavljanih pitanja i odgovora. Oba dokumenta izrađena su na hrvatskom i engleskom jeziku, a na kraju svakog video zapisa nalaze se QR kodovi koji korisnike izravno povezuju s navedenim dokumentima, čime je omogućen jednostavan i brz pristup dodatnim sadržajima. (<https://www.hpc.hr/2025/04/17/pravna-pomoc-i-informacije-za-strane-radnike/>)
- Jedna od ključnih projektnih aktivnosti bila je i pružanje općih pravnih informacija i pravnih savjeta u okviru Pravnog savjetovišta. Iako je projektom bilo predviđeno pružanje usluga za deset korisnika, interes i potreba pokazali su se znatno većima te je pravna pomoć na kraju pružena ukupno 44 strana radnika.

Rezultati projekta potvrđuju izraženu potrebu za sustavnom i kontinuiranom podrškom stranim radnicima te važnost dostupnih, višejezičnih i praktičnih informacija u procesu njihove integracije i ostvarivanja prava.

2. Pravno savjetovništvo HPC-a: pružanje besplatne pravne pomoći

Rad Pravnog savjetovništva odvijao se u kontinuitetu, uobičajenom dugogodišnjom metodom rada.

Telefonska dežurstva održavala su se u pravilu dva do tri puta tjedno. Uz telefonska dežurstva, strankama se redovno na upite odgovaralo i putem maila. Iznimno su se stranke primale neposredno u ured za potrebe pravnog savjetovanja, u situacijama kada je to bilo potrebno radi dostave veće dokumentacije ili u iznimno kompleksnim pravnim stvarima.

Postignuti su sljedeći rezultati:

- Pružena primarna pravna pomoć (pravne informacije i savjeti) hrvatskim građanima i strancima koji ispunjavaju uvjete propisane Zakonom o besplatnoj pravnoj pomoći u 735 slučajeva; od toga 26 općih pravnih informacija i 709 pravnih savjeta;
- Pravna pomoć pružena je i 256 stranaca, državljanima trećih zemalja koji rade u RH na temelju dozvole za boravak i rad;

Iako je HPC, uz podršku drugih nevladinih organizacija, 14. ožujka 2024. Ministarstvu pravosuđa, uprave i digitalne transformacije uputio zahtjev za objavu liste uzajamnosti, kako bi se utvrdila ispunjenost uvjeta za pružanje besplatne pravne pomoći stranim radnicima koji imaju dozvolu za boravak i rad, propisanih člankom 5. stavkom 1. alinejom 3. Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći (NN 143/13, 98/19), do kraja izvještajne godine lista nije objavljena.

S obzirom na osjetljivost situacije i nužnost žurnog postupanja, HPC je takvim stranim radnicima pružao primarnu pravnu pomoć u cilju njihove zaštite.

Najviše upita bilo je iz područja građanskog prava (stvarno i obvezno), radnog prava, obiteljskog, ovršnog prava, kaznenog prava (procesno, materijalno) i nasljednog prava te u manjem broju iz ostalih grana prava.

Promocijom video priloga "Besplatna pravna pomoć za građane i građanke Republike Hrvatske" (trajanje 12:45 min) u razdoblju od 1. travnja do 31. lipnja 2025., koji je HPC izradio 2023. godine, šira javnost je informirana o projektu putem interneta, društvenih mreža i nove web stranice HPC-a. Kampanja je zabilježila značajan uspjeh: ukupni broj prikaza oglasa iznosio je 224.400, doseg kampanje bio je 106.700 korisnika, a broj klikova koji su vodili na web stranicu HPC-a dosegao je 4.585. Povećani broj upita nakon kampanje dodatno potvrđuje učinkovitost provedene promocije.

Ako osoba nije udovoljavala pretpostavkama za besplatnu pravnu pomoć, u slučaju kada je to bilo moguće, upućivalo ju se na drugu organizaciju/ instituciju koja bi joj eventualno mogla pomoći. Ako je osoba trebala sekundarnu pravnu pomoć, upućivalo se na upravno tijelo županije odnosno Grada Zagreba u čijem je djelokrugu obavljanje povjerenih poslova državne uprave koji se odnose na pružanje pravne pomoći, a prema mjestu prebivališta/boravišta i/ili Hrvatsku odvjetničku komoru radi ostvarivanja prava na besplatnu pravnu pomoć u vidu odvjetničkog zastupanja u sudskim postupcima.

Izazovi koji su se pojavljivali u implementaciji:

- Zabilježen je veliki interes stranaka, što otežava odgovaranje na sve upite, posebno kada se radi o kompleksnim pravnim problemima. Pojedine stranke više puta kontaktiraju HPC iako

im je pravna pomoć već pružena, dok druge teško artikuliraju svoj pravni problem, što zahtijeva dodatno vrijeme kako bi se jasno razumjelo pitanje i pružila adekvatna pomoć.

- Neke stranke inzistiraju na žurnosti i prioritetnom postupanju, iako iz upita to ne proizlazi, već odražava subjektivnu potrebu za brzim odgovorom. HPC-u se također javljaju strani državljani kojima je potrebna hitna pravna pomoć, a za koje nije potvrđeno ispunjavanje uvjeta uzajamnosti sukladno Zakonu o besplatnoj pravnoj pomoći. S obzirom na to da dobivanje informacija od Ministarstva ponekad traje mjesecima, pružanje pravne pomoći u tim slučajevima može biti otežano.
- Dio upita odnosi se prvenstveno ili isključivo na psihološku, a ne pravnu pomoć, što predstavlja izazov jer pravnici HPC-a nemaju stručnost za takvu podršku. Isto tako, neke stranke očekuju da HPC donosi odluke u njihovim postupcima ili nadzire rad državnih institucija, što nije u nadležnosti organizacije.

3. Suncokret - program podrške za maligno oboljele osobe

U razdoblju od 4. studenoga 2024. do 3. studenoga 2025. HPC je u svojstvu partnera provodio projekt „Suncokret – program podrške za maligno oboljele osobe“, nositelj kojeg je udruga „KRUGOVI – centar za edukaciju, savjetovanje i humanitarno djelovanje“ uz financijsku podršku Ministarstva zdravstva, treću godinu za redom.

U okviru projekta provedene su sljedeće aktivnosti:

- U 2025. godini, HPC je besplatnu pravnu pomoć pružio 6 osoba oboljelih od malignih bolesti.
- U skladu sa zakonskim promjenama ažuriran je i proširen „Vodič pojedinih prava osoba s malignim oboljenjima“. Vodič pruža jasne i korisne informacije osobama koje se suočavaju s dijagnozom maligne bolesti, a temeljen je na važećim hrvatskim zakonima i pokriva sve ključne aspekte podrške koja je dostupna pacijentima (zdravstveno osiguranje, mirovinsko osiguranje, socijalna skrb, radna prava, informacije o postupcima podnošenja pritužbi, savjeti o tome kako se obratiti nadležnim institucijama) – (<https://www.hpc.hr/2025/10/29/azuriran-vodic-za-pojedina-prava-osoba-oboljelih-od-malignih-bolesti/>)
- Izrađena su četiri informativna letka namijenjene osobama s malignim oboljenjima, s ciljem pružanja jasnih i sažetih informacija o njihovim pravima iz sustava zdravstvene zaštite i sustava mirovinskog osiguranja (<https://www.hpc.hr/2025/09/29/novi-informativni-letci-za-osobe-s-malignim-oboljenjima-prava-iz-zdravstvenog-i-mirovinskog-sustava/>) te pravima iz sustava socijalne skrbi i rada (<https://www.hpc.hr/2025/10/31/novi-informativni-letci-za-osobe-s-malignim-oboljenjima-prava-iz-sustava-socijalne-skrbi-i-rada/>)

Zbog otežanog dolaska do stranaka kojima je potrebna pravna pomoć, ažuriran je „Vodič o pravima maligno oboljelih osoba“ te su izrađeni informativni letci. Cilj je putem tih informativnih materijala približiti korisnicima opće informacije o njihovim pravima i obvezama uz istovremeno ukazivanje na mogućnost dobivanja besplatne pravne pomoći u odnosu na njihove konkretne situacije i pitanja. Vodič i letci su objavljeni na web-u i društvenim mrežama HPC-a i široko distribuirani putem Centra Krugovi.

4. Krugovi podrške za starije osobe

I ovaj projekt HPC je izvodio kao partner udruge Krugovi - Centar za edukaciju, savjetovanje i humanitarno djelovanje. Projekt se provodio od 1. listopada 2023. do 31. ožujka 2025. godine, a financiran je od strane programa *Impact4Values* i Ureda za udruge Vlade Republike Hrvatske.

U okviru projekta provedene su sljedeće aktivnosti:

- U 2025. godini, HPC je pružio besplatnu primarnu pravnu pomoć 39 osoba starije životne

dobi (65+). Najveći broj upita starijih osoba bio je iz područja stvarnog, obveznog, zemljišnoknjižnog, nasljednog i ovršnog prava.

- U okviru ovog projekta u suradnji s mr.sc. Olgom Jelčić, održana je online edukacija 30.1. o pravima i položaju starijih osoba - za starije osobe i stručnjake iz udruga i gradova koji organiziraju razne aktivnosti za starije osobe te je održan okrugli stol na temu *Hitno djelovanje za dostojanstvenu starost i palijativnu skrb* na kojem je jedna od panelistica bila mr.sc. Olga Jelčić.

5. Mladi o novoj europskoj agendi

Projekt „Mladi o novoj europskoj agendi“, financiran od strane Ministarstvo vanjskih i europskih poslova, proveden je od 1. ožujka 2025. do 30. lipnja 2025. Cilj projekta bio je kroz informiranje i komuniciranje uključiti mlade u strukturiranu raspravu o novim prioritetima djelovanja EU. Aktivnosti su provodili studenti Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, uz stručno vodstvo Karla Kožine, univ. mag. iur. et spec. iur., asistenta na Katedri za upravnu znanost. U skladu s ciljevima i prioritetima natječaja, cilj projekta bio je kroz informiranje i komuniciranje uključiti mlade u strukturiranu raspravu o novim prioritetima djelovanja EU. Projekt se oslanjao na angažiranje studenata-demonstratora na Katedri za upravnu znanost Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

U sklopu projekta provedene su sljedeće aktivnosti:

- Održana je konferencija 9. svibnja 2025. u Zagrebu u Društvu sveučilišnih nastavnika i drugih znanstvenika u Zagrebu. Konferencijski program bio je podijeljen u četiri tematske cjeline: Globalni izazovi - europski odgovori: Europska komisija u novome mandatu, Prema izgradnji Europske obrambene unije, Europski mehanizmi u informiranju javnosti: postoji li istina u 21. stoljeću? i Panel rasprava: EU - Spremna za budućnost?;
- Izrađeni informativni letci i infografike koje su diseminirane putem društvenih mreža i mrežni stranica organizatora i Pravnog fakulteta u Zagrebu.

6. Ostalo

U 2025. Odobren je projekt „EU uprava za mlade: Strateški planovi Europskog vijeća za budućnost Europe“, financiran od strane Ministarstvo vanjskih i europskih poslova, koji će se provoditi od 1. svibnja do 30. lipnja 2026. godine.

U prosincu 2025. započela je provedba projekta “Rodno uvjetovano nasilje u prihvatilištima za tražitelje međunarodne zaštite u EU” čiji nositelj je European Institute on Gender Equality (EIGE). Pravnica HPC-a provela je nacionalni desk research u okviru komparativne studije koja ispituje identifikaciju, upućivanje i podršku žrtvama rodno uvjetovanog nasilja (GBV) u prihvatnim centrima za tražitelje azila u osam država članica EU. Rad je uključivao ispunjavanje standardiziranog obrasca za pojedinu državu (country fiche) kroz pregled nacionalnog zakonodavstva, politika i institucionalnih okvira povezanih s GBV-om u sustavu prihvata, kao i mapiranje ključnih dionika, sustava upućivanja i dostupnih usluga podrške. Analizirani su i dostupni administrativni i statistički podaci, identificirane obećavajuće prakse i provedbeni nedostaci te dokumentirani relevantni izvori.

U 2025. godini uspostavljeno je partnerstvo s Uredom pučke pravobraniteljice radi suradnje na projektu unutar Poziva za promicanje svijesti organizacija civilnog društva, jačanje kapaciteta i provedbu Povelje EU o temeljnim pravima (CERV-2025-CHAR-LITI), koji se provodi u okviru

Programa građani, jednakost, prava i vrijednosti (CERV). Cilj projekta je ojačati zaštitu radnih i socijalnih prava radnika iz zemalja izvan EU u Hrvatskoj unapređujući primjenu Povelje EU o temeljnim pravima kao praktičnog alata za njihovu provedbu. Rezultati prijave na natječaj očekuju se krajem ožujka 2026. godine.

7. Aktivnosti usmjerene na razvoj i održivost organizacije

U 2025. godini HPC je nastavio unaprjeđivati web stranicu HPC-a koja je u potpunosti redizajnirana 2024. godine. Redovitim osvrtima na pravne i određene društvene aktualnosti te objavama na blogu „Pravne teme“ u kojima se obrađuju zakonodavne novine i pitanja koja se često pojavljuju u Pravnom savjetovaništu HPC-a pruža se ne samo pouzdana informacija građanima nego i učvršćuje položaj HPC-a kao relevantne pravno usmjerene organizacije civilnog društva.

U skladu s prethodno razvijenim strateškim dokumentima, HPC je nastavio aktivno sudjelovati u javnim savjetovanjima za *policy* dokumente i propise koji će se direktno ticati rada HPC-a u narednim godinama. Kao što je u izvještaju spomenuto, HPC je sudjelovao u javnom savjetovanju vezano uz Prijedlog plana upravljanja migracijama i azilom Republike Hrvatske za razdoblje do 2030. godine, zatim u savjetovanju za Pravilnik o boravku državljana trećih zemalja u RH te vezano uz izmjene i dopune Zakona o međunarodnoj i privremenoj zaštiti i Zakona o strancima.

Kroz 2025. godinu HPC je pripremio, te potom na uredskim sastancima i sastancima tijela upravljanja raspravio, niz dokumenata usmjerenih na unaprjeđenje njegove organizacije i djelovanja.

Dokument „Nacrt strateškog plana razvoja Migracijskog centra u HPC-u“ jasno definira dugoročnu misiju, operativni model i institucionalnu poziciju u području migracijskih politika i zaštite prava migranata. Plan razvoja uspostavlja strukturirani okvir za profesionalizaciju pravne pomoći, razvoj interne ekspertize, standardizaciju procesa rada te jačanje kapaciteta za istraživanje i zagovaranje javnih politika. Dokument također strateški povezuje operativni rad s korisnicima i institucionalni utjecaj na zakonodavne procese, čime HPC pozicionira kao relevantnog nacionalnog aktera u području migracija. Posebno je značajan jer identificira rizike, resurse i održive modele financiranja, što omogućuje dugoročnu institucionalnu stabilnost i razvoj organizacije.

U okviru „Programa za jačanje kapaciteta za spremnost na krizne situacije“ koji financijski podupire UNICEF HPC je pripremio niz dokumenata koji su pomogli ojačati našu spremnost za odgovor u kriznim situacijama. HPC je, između ostalog, razvio protokol za postupanje zaposlenika HPC-a u kriznim situacijama, smjernice za medijsko komuniciranje i sl., te različite informativne multimedijske i višejezične materijale za korisnike. Pravnice HPC-a sudjelovale su na treningu UNICEF-a „Spremnost za odgovor u kriznim situacijama“. Ove aktivnosti jačaju institucionalne kapacitete HPC-a za brzo, koordinirano i profesionalno djelovanje u kriznim situacijama, uz jasno definirane procedure i kvalitetnu komunikaciju prema korisnicima i javnosti. Istodobno, sve navedeno doprinosi dugoročnoj održivosti organizacije kroz povećanje kapaciteta i učinkovitosti rada.

Od 2019. HPC je član Koordinacijske skupine koja je razvila, usvojila i potom nastavila rad po Standardnom operativnom postupku u slučaju seksualno i rodno uvjetovanog nasilja u prihvatilištima za tražitelje međunarodne zaštite. U okviru iste skupine HPC redovito sudjeluje u razvoju drugih informativnih materijala za korisnike. Rastuća i prepoznata stručnost HPC-a u ovome području dovela je do toga da je u 2025. godini HPC kao nacionalni ekspert sudjelovao u provođenju istraživanja i pisanju dijela velike međunarodne studije “Rodno uvjetovano nasilje u prihvatilištima

za tražitelje međunarodne zaštite u EU” čiji je nositelj European Institute on Gender Equality (EIGE). HPC planira nastavak građenja svoje stručnosti i relevantnosti u adresiranju problema ovog segmenta zaštite ljudskih prava.

U 2025. HPC je osnaživanjem partnerstva s različitim međunarodnim i nacionalnim društvenim akterima iz javnog i neprofitnog sektora, kao npr. ranije spomenutim EIGE, UNICEF-om i Gradom Zagrebom, proširio mogućnosti buduće projektne suradnje, što je u situaciji smanjenja dostupnih financijskih sredstava za čitavo civilno društvo od izrazite važnosti.

Goranka Lalić Novak, v.r.
predsjednica HPC-a